

Примена на Законот за заштита на личните податоци

Мануела Станоевска Стоилковска
Експерт за заштита на личните податоци

Реформски пакет

- **Општа регулатива за заштита на личните податоци** (Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data **679/16** донесена на 04 мај 2016 (стапи на сила на 24 мај 2016 година, а директно ќе се применува од 25 мај 2018 година во земјите членки на ЕУ.)
- * Директива (ЕУ) 2016/680 на Европскиот парламент и Советот за заштита на физичките лица во однос на обработката на личните податоци од страна на надлежните тела за цели на спречување, истрага, откривање или гонење на кривичните дела или за извршување на кривичните санкции и за слободното движење на овие податоци (Полициска директива)
- * Регуллатива за приватноста и електронските комуникации

Директива 95/46/ЕК за заштита на личните податоци и слободниот проток на таквите податоци на Европскиот парламент и Советот на Европската унија од 24 октомври 1995 година (заменета со GDPR)

- * Конвенцијата за заштита на поединецот во однос на автоматската обработка на личните податоци – Конвенција 108 (T-PD) - Конвенцијата 108 на Советот на Европа од 1981
- * Конвенција 108+

Правна рамка

- * Правото на заштита на личните податоци, како основно право на човекот и граѓанинот е загарантирано со Уставот на СР Македонија (Член 18) со кој се гарантира сигурноста и тајноста на личните податоци
- * Закон за заштита на личните податоци 2005 година
- * Закон за заштита на личните податоци 2020 година

Поими

- * Личен податок
- * Контролор
- * Обработувач
- * Обработка
- * Корисник
- * Согласност
- * Посебни категории на лични податоци

Поимник

- * **Личен податок** е секоја информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува (субјект на лични податоци), а физичко лице кое може да се идентификува е лице чиј идентитет може да се утврди директно или индиректно, посебно врз основа на идентификатор како што се име, матичен број на граѓанинот, **податоци за локација, мрежен идентификатор**, или врз основа на едно или повеќе обележја специфични за неговиот физички, физиолошки, генетски, ментален, економски, културен или социјален идентитет на тоа физичко лице.

„Контролор“ е физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело, кое самостојно или заедно со други ги утврдува целите и начинот на обработка на личните податоци, а кога целите и начинот на обработка на личните податоци се утврдени со закон, со истиот закон се определуваат контролорот или посебните критериуми за негово определување;

* „Обработка на личните податоци“ е секоја операција или збир на операции кои се извршуваат врз личните податоци, или група на лични податоци, автоматски или на друг начин, како што се: собирање, евидентирање, организирање, структурирање, чување, приспособување или промена, повлекување, консултирање, увид, употреба, откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, усогласување или комбинирање, ограничување, бришење или уништување;

* „Обработувач на збирка на лични податоци“ е физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело кое ги обработува личните податоци во име на контролорот.

Посебни категории на лични податоци

Лични податоци кои откриваат расно или етничко потекло, политички ставови, верски или филозофски убедувања или членство во синдикални организации, како и генетски податоци, биометриски податоци, податоци што се однесуваат на здравјето или податоци за сексуалниот живот или сексуалната ориентација на физичкото лице.

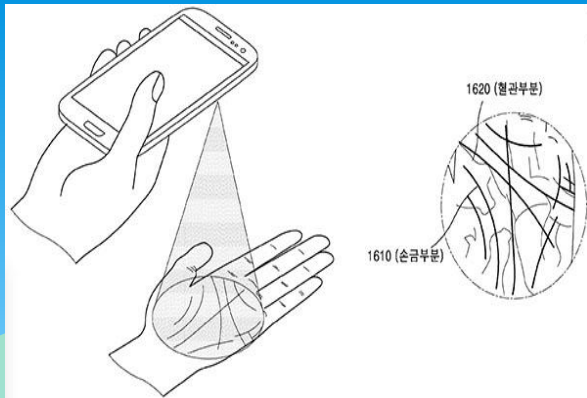
Генетски податоци се лични податоци поврзани со генетските карактеристики на физичкото лице кои се наследени или стекнати, а кои откриваат единствена информација за неговата физиологија или здравје, која особено се добива со анализа на биолошки примерок од тоа физичко лице.

* Податоци што се однесуваат на здравјето се лични податоци поврзани со физичкото или менталното здравје на физичкото лице, вклучувајќи и податоци за добиената здравствена заштита кои откриваат информации за неговото здравје.

* **Биометриски податоци** се лични податоци кои се добиваат преку специфична техничка обработка на физичките и физиолошките карактеристики на физичкото лице или карактеристики на неговото однесување, а преку кои се овозможува или потврдува единствената идентификација на физичкото лице.

* Кога обработката се врши врз основа на согласност, контролорот е должен да демонстрира дека субјектот на личните податоци дал согласност за обработка на неговите лични податоци

* „Согласност“ на субјектот на лични податоци е секоја слободно дадена, конкретна, информирана и недвосмислена изјавена волја на субјектот на личните податоци, преку изјава или јасно потврдено дејствие, а со кои се изразува согласност за обработка на неговите лични податоци

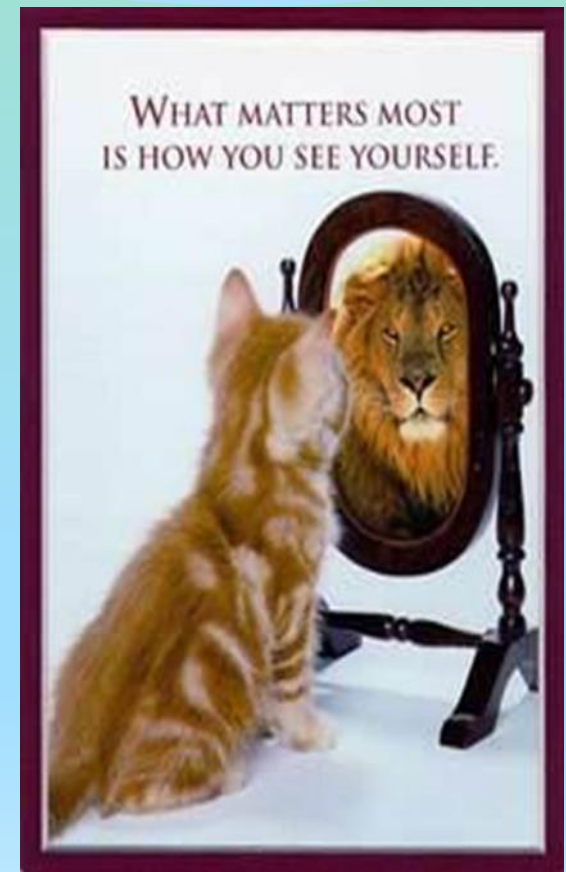

* **Нарушување на безбедност на личните податоци** е секое нарушување на безбедноста, што доведува до случајно или незаконско уништување, губење, менување, неовластено откривање или пристап до личните податоци кои се пренесуваат, чуваат или на друг начин се обработуваат.

Начела поврзани со обработката на лични податоци

- Законитост, правичност и транспарентност
- Ограничување на целите
- Минимален обем на податоци
- Точност
- Ограничување на рокот на чување
- Интегритет и доверливост
- Отчетност

Права на субјектите на личните податоци

ПРАВА НА СУБЈЕКТОТ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

1. Транспарентност, што подразбира:
транспарентни информации, комуникација и
начини на остварување на правата на субјектот на
личните податоци

* Изјава за приватност (јавно достапна)

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Контролорот на барање на субјектот на личните податоци е должен да достави информација за преземените активности, за остварување на правата за пристап, исправка, бришење, преносливост, приговор, автоматско донесување на поединечна одлука вклучувајќи и профилирање и известување за нарушување на безбедноста на личните податоци, до субјектот на личните податоци без непотребно одложување и во секој случај во период од **еден месец** од денот на приемот на барањето. Доколку е потребно овој рок може да биде продолжен за уште два месеци земајќи ги предвид сложеноста и бројот на барањата

2. Информации и пристап до лични податоци, што се однесува на:

- * информациите кои се доставуваат при собирање на лични податоци од субјектот на личните податоци,
- * информациите кои се доставуваат кога личните податоци не се добиени од субјектот на личните податоци, и
- * правото на пристап на субјектот на личните податоци

3. Исправка и бришење, што вклучува:

- * право на исправка,
- * право на бришење („право да се биде заборавен“)
- * право на ограничување на обработката
- * обврска за известување при исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката и
- * право на преносливост на податоците.

Право на бришење („право да се биде заборавен“)

Правото на бришење („право да се биде заборавен“) му дава право на субјектот на личните податоци да побара од контролорот да ги избрише неговите лични податоци при што контролорот има обврска да ги избрише личните податоци во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето за бришење, но само доколку е исполнет еден од законски утврдените услови

Право на преносливост на податоците

- * Субјектот на личните податоци има право да ги добие неговите лични податоци, а кои тој ги има дадено на контролорот во структуриран, вообичаено користен, машински читлив формат при што има право да ги пренесе тие податоци на друг контролор без попречување од страна на контролорот на кого личните податоци се дадени, ако:
  - обработката е заснована врз основа на согласност која ја дал субјектот на лични податоци за обработка на неговите лични податоци за една или повеќе конкретни цели
  - обработката се врши на автоматизиран начин.

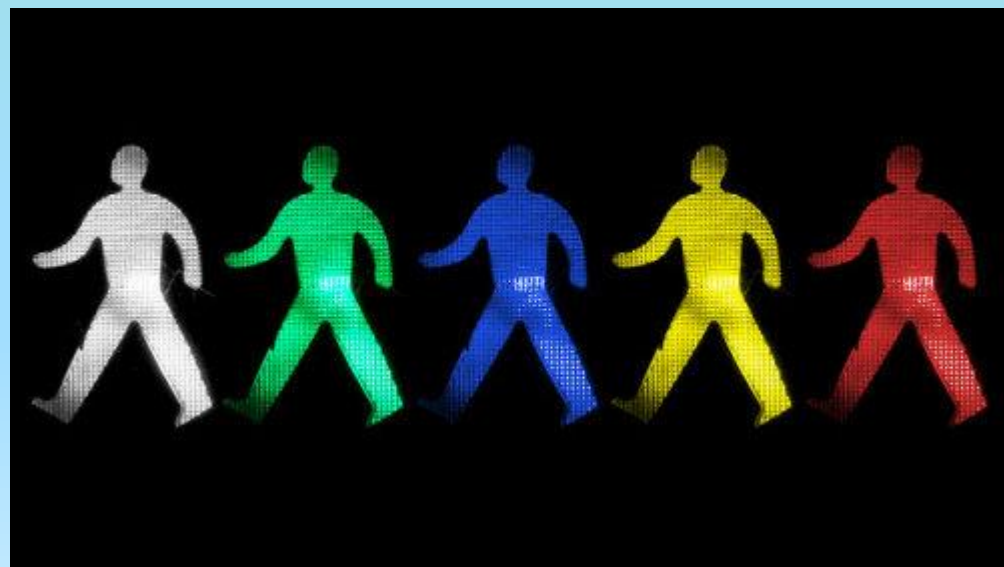
3. Исправка и бришење

Правото на исправка подразбира дека субјектот на личните податоци има право да побара и да добие од контролорот, исправка на неговите неточни лични податоци. Притоа, оваа обврска контролорот треба да ја исполни во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето. Земајќи ги предвид целите на обработката, субјектот на личните податоци има право да ги дополни нецелосните лични податоци, со давање на дополнителна изјава.

4. Право на приговор и автоматизирано донесување на поединечни одлуки:

- * право на приговор,
- * автоматско донесување на поединечни одлуки, вклучувајќи и профилирање

* **Профилирање** е секоја форма на автоматска обработка на лични податоци, која се состои од користење на лични податоци за оценување на одредени лични аспекти поврзани со физичкото лице, а особено за анализа или предвидување на аспекти кои се однесуваат на извршување на професионалните обврски на тоа физичко лице, неговата економска состојба, здравје, лични преференции, интереси, доверливост, однесување, локација или движење.

Офицер за заштита на личните податоци

Определување

Положба – статус

Работни задачи

Определување на офицер за заштита на личните податоци

Определување на офицер за заштита на личните податоци

- **Група на правни лица** може да определат еден офицер за заштита на личните податоци, под услов офицерот да биде лесно достапен за секое правно лице.
- Контролорот или обработувачот или **здруженија** и други тела што ги претставуваат категориите на контролори или обработувачи, се должни да определат офицер за заштита на личните податоци. Офицерот за заштита на личните податоци може да ги извршува задачите за тоа здружение или друго тело кое ги претставува контролорите и обработувачите.

Положба на офицерот за заштита на личните податоци

- Контролорот и обработувачот **обезбедуваат** дека офицерот за заштита на личните податоци на соодветен начин и навремено е вклучен во сите прашања поврзани со заштитата на личните податоци.
- Контролорот и обработувачот му **помагаат** на офицерот за заштита на личните податоци при извршувањето на работите, обезбедувајќи му ресурси неопходни за извршување на тие работи, и пристап до личните податоци и операциите на обработка, како и одржување на неговото стручно знаење.
- Контролорот и обработувачот се должни да **гарантираат** дека офицерот за заштита на личните податоци нема да добива никакви упатства во однос на извршувањето на неговите работи

Работи што ги врши офицерот за заштита на личните податоци

- информирање и советување на контролорот или обработувачот и вработените кои вршат обработка соодветно на нивните обврски според прописите за заштита на личните податоци, како и според другите прописи кои што се однесуваат на заштитата на личните податоци;
- следење на усогласеноста со ЗЗЛП и со други прописи кои се однесуваат на заштитата на личните податоци и со политиките на контролорот или обработувачот во однос на заштитата на личните податоци, вклучувајќи распределување на одговорности, подигнување на свеста и обучување на вработените кои што учествуваат во операциите на обработка, како и врши ревизии за заштита на личните податоци;

Работи што ги врши офицерот за заштита на личните податоци

- каде што е потребно, давање совети во однос на проценката на влијанието на заштитата на личните податоци и следење на извршувањето на проценката во согласност со ЗЗЛП;
- соработување со Агенцијата;
- да дејствува како контакт точка за Агенцијата во однос на прашањата поврзани со обработката, вклучувајќи и претходна консултација, како и советување според потребите за сите други прашања.
- При извршувањето на своите работи, офицерот за заштита на личните податоци ги зема предвид ризиците поврзани со операциите на обработка, како и природата, обемот, контекстот и целите на обработката.

Контролор - Обработувач

- * Договор (документирани упатства, доверливост, мерки, кодекси, бришење, ангажирање на друг обработувач...)
- * Процес на управување при користење на услуги за обработка на личните податоци од страна на обработувачи (анализа на потенцијални обработувачи, анализа на ризик)
- * Ангажирање на обработувачи (гаранции, меѓусебни права и обврска, безбедносна политика, одредби за злп)

* Обврски на контролорите

* Предизвици, ризици и препораки

Прашања

Ви благодарам на вниманието

